Bastefetxe'tar Santos itxasontzitik. Zorijonak.

Eguraldija.

Otzak eta gogofak, eurija ugari, baña ezta afitzeko, sasoya da ba orain eguraldi gogofak egiteko. Edufik eztogu ikusi, baña gabonak orduko uste dot ikusiko dogula.

Rifia.

Ija eldu da eguna geuk zozketa edo efifan doguzan jantzi edafana eta ondiño tzartel barik aurkitzen zarianok alegindu zaiteze ainbat ariñen erosten, bestela ainbarik lotuko zarie.

KURUTZE-GANE

(1) Bai; iru edo lau gitxiago saltzen dira. Beste efi batzuetan, ostera, geitu dira irakurliak. Zeuok, efian zagozenok, egin biar dozue zabalgundia. Ta batez be arpideak geitu daitezala. Irakurle gustiak arpidetuko balltzoz oba.

Efi baten idazle asko egotia, batzuetan, ez da bape oba; bestiak egingo daualakuan gustiak egin barik gelditzen dira-ta. Zeuk jafaitu; polito egiten dozu ta. Eskatu dozuna bialdu yatzu.

Dima.

Gexorik.

Elexakoak artuta dago Bargundia'ko Mariano Blibao ziñegotziaren aita.

Oberako apur bat egin-da dago Goñolako Damiana, Seberino'ren ama be. Arin osatzea opa jatzube.

Eleiz-Gastedia.

Efi onetako «Eleiz Gastedia»k bereaskundea ospatuteko jai andiak gertetan dabilz gasteok eta eguna ixentetan dabenian iragafiko dogu. Datofen domekan be bialduko dabe bat edo bat Axpe'n Durango Arzipretazgo'ko Gaztediak egiten ditubezan jaietara.

JURADO MIXTO'etarako

izentau dabe Ciafusta'ko Jose Goti Aurtenetxe, lengo barikuban Bilbao'n izan diran auteskundeetan. Ugezaba ta efentadoreen gauzak ebasteko bost efentadore ta bost ugezaba'k egiten dabe Bizkai guztirako Auzitegi edo Tribunala. Bost efentadoreetatjk bat Ziafusta'ko Jose izentau dabe. Zorionak.

Sorkunde Garbiaren eguna.

Jai au andienetarikoa legez ospatu da efi onetan. Goxean gazteri dana uferatu zan Jauna artzera ta afatsaldean be etofi zan elizkizunera. Itzaldia Ormaetxe Abak ederto egin eban.

Gogo-iñarkunetara.

Astelenean joanda 32 neskatila dagoz Bilbao'ko Reparadorak'etan gogo-iñarkunak egiten.

Domeka ta jai afatsalde

tanboliñ ots aundiak izaten dira efi onetako Zamakolaren Zelayan eta gastediak be geure dantza garbia dantzatuten alegindutén dira. Baña ori olan eta alan izan afen, eta dantza garbiok goratuak izan daitezan eureri lagundu bear dautsagu guk gasteok eta zafak be bai, geure efi-agintari zintzoari.

Lengo domekan,

efi onetako okiña dan Mariano'ren umetxo bat ugutzau da ta Sorkunde izena ipiñi yako. Zorionak.

Garizuma

aufean eskontzeko asmuz batzuk eta beste batzuk gabon ostean, gora-bera dabizanak asko dira.

X X.

Afieta.

EKIN asteroko izpafingia irakurten dodanian tamal andijagaz lotuten naz ikusirik gure efiko edestijak ez dirala iñoiz agertzen bere ofitxuetan

¿Zer eta zergaitik izpafingi onetan ezta idazten ainbeste Abefi-zaletasun dagoan efian? Nik eztakit. Ori ikusirik baten baño safiago idazkortza artu dot nire eskuetan, eta beste ofenbeste bider itxi, ezaguturik nire ezereza; baña gaurtik agur samur bat egin nire irakurleari ta zeuon baimenagaz asiko naz zeozertxo esatera. (1)

Gure irakasle mafea dan Sabin'en XXX'gafen urtea ospatuteko, abertzale artean oitura dan lez, Eleiz-aldeko txadonan goixeko amaiketan egon zan Jaupa Deuna abestuta. An ikusi genduzan abertzale asko, gure lendakari jauna buru dala. Jaupa Deuna emon eban Monasteriotar Paul jaupari arduratsuak. Ostian geure euskotafon aitaren alde otoi samufa egin zan.

Afatsaldean Batzokian autezkaldija ospatutzeko egon zan askari eder bat eta aren ostean gure agurak abesti edefak ein ebazan, olde on edo umore onagaz amaitu zan ori batzartxu ori.

Emen daukagu gure artean Afiaga'tar Julene; bere sendiak tamal andijagaz itxi ebazan baña ikusirik emeko notiñaren ontasuna bere gogua esafi dau ¿Ta zelan esafi ez bere senar apal zintzoagaz gure Batzoki'ko idazkari maitiagaz.

Opa deutsegu sendi abertzaliai gure zorionik samufena.

Ainbeste euri ikusita gero etofi jaku egualdi ona ta gure lur langilak abegi onagaz begitu ta gariak bere erein ditubez ta oin, beafik arduratzuena amaitu dabenian, pozik sutonduan igaroko dabe negua mortzila ta lukainka janik.

Oin amaituteko askespena eskatuko deutzuet ta erderaz esaten daben moduan «Otro dia mejor» ba guk be egingo dogu alegintxua gure irakurleak pozik eukiten.

IÑUFITXU BI

(1) Ondo egiña. Amabostetik amabostera, gitxienez bialdu orko izpartxuak. Baña iñufitxuok zeuen izen-abizenak bialdu daizuez ufengoan, neuk jakin biar dodaz-ta. Ez dautsot iñori esango. Au berandutxo etofi zan lengo asterako. Al dala, eguaztenerako bialdu; baña beranduen dala eguen gaberako emen euki biar doguz efietako izpar gustiak.

Mañari.

Neskutza'ren aintzaz.

Sorkunde Garbi-garbija'ren eguna andikiro ospatu zan, batez-be Miren-alabaen artian. Goxian, zortziretako mezan Jaunartze orokofa; ta afatsaldian be egunari yagokon elizkixun edefa pozez ospatu gendun. Berbaldija, txaunburu jaunaren gain egon zan; eta ederto egin eban.

¡Aintza geure Ama'ri!

Juan-etofijak.

—Emen aldikadatxu bat igarota, astelenian juan zan Ondafoa'ra, Etxebafia'tar Elixabete emakume zintzua.

—Ereño'ra, Ortuoste'tar Bitor aberkidia.

—Bilbao'ra, Gofotxategi'tar Kepa.

—Befiz'tik etofi zan Ariznabafeta'tar Joseba aberkidia.

—Ondafoa'tik, Agife'tar Mariñe andera gestia.

—Igandian egon zan emen Etxanobe'tar Nikodema.

Agurtu.

Barikuban agurtu genduzan emen Aretio'tar Gixane, Durango'ko E-A-B'ren lendakari agurgafia ta Oleaga'tar Josepine emakume zintzua.

Gexoak

Egunontan gexorik aurkitzen da, Ortuoste'tar Jokiñe anderea. Osasuna opa.

Barikuban asi zan ogetik jagiten, Betia'tar Dorote gure auzokide ona. Poztuten gara.

Itzaldijak.

E-A-Batzak eralduta, Gabon-jayetan (J. L.) itzaldi bat edo beste ixango doguz. Itzaldijok, igaroriko ilian egingo ziralakuan gengozan; baña, tamalez, Udalaren arazo bat dala-ta, emeko abertzale gixonezkoen artian ekatx gogor bat sortu zalako, atzeratu egin biar ixan ziran. ¡Atzeratu egin biar! ¡Tamala!

Eunak eta soñeko egiñak

Zeafa'tar Efupin

Tendería 15 — Bilbao

Eleiz - Jantzi ta urregintza

A. Rui-Wamba

Eleizak jasteko biar dan gustia emen aurkituko dozue ona ta merke

Plaza Nueva, 10 — Ufutizkiña 14.238

BILBAO

GORUNTZ - GAYAK

Eunak, bale-bizafak, zumitz ugaf-gaitzak

Zubiri'tar Bingen

Artekale, 50 — BILBAO

JANTZIAK

gizonentzako Teadoronian egingotzue iñun beizen ondo eta lauko asko kendubarik.

TOVALINA Y C.ª L. D.

SOMERA 77

BILBAO

Lenengo oñian sartukeria dendatik.

Eleizkixunetarako Argizagizko kandelak

Elexiak aginduta daukazan erakuak

Kandela motak: MAXIMA ta NOTA BILI, ziguftasunaren ikufatzdunak, azkenengo aginduen arauz.

Kandela oneikaz CAPITEL GAUNA erabili ezkero, argizagi asko aufeztuten da.

QUINTIN RUIZ DE GAUNA'REN SEMIA

GAZTEIZ.-ARABA (VITORIA)

Joseba Deuna'ren Idaztitegia

(Libreria SAN JOSÉ)

Bilbao'n danik orniduena uzkurtz'tzazko saloskai gauzetan.

BILBAO'n — Loferia 2

JOSE LUIS ABAITUA'ren

GABEUKAZ ETA PITXI-TEGIA

Ormako, sakeleko ta eskubitufeko gabeukatzik onenak zidafezko naiz ufegofizkoak.

Deun gustien domiñak, norberak gura dauzan era-erakoak.

Apurtuak osotu ta bafiztuten dira.

Postas 28 - Gazteiz - Vitoria.

Idazketxe-aufean = Frente a Correos

Tamalgafijena ta kaltegafijena baña, geure arteko asafia... Geuk ezer egin ez, ta arerijuak bafe...

«Eztabaidaen soñuan, arerijuak dantzan» Esakunau ulertu ta aunartzeko erarik onena oraintxe...

«Azkatu-Arte»ri.

Igandeko bertzuak be, efi ontan gure-aña bafe eragin eben. Neguko afatsaldetan, sutondoan gaztaña efiak jaten diran bitartian irakurteko alagalakuak, Politak ixan xiran. Eta eskefik-asko egin daustazun erantzueriagaitik.

«Argi-Zale».

Etxanobe'tar Nikodema'k, zure gorantzijak pozez jazo ebazan. Eta esan eustan, iñoz Urkiola'ra juaten bazara «Hotel - Vizcarra» jatetxian (J. L.) aurkituko dozula. Bere afebiagaz batera jatetxe ofetan bixi da ta.

Ofa ba «Argi-Zale» zure gurarija betetuta. Agur.

Eta...

Eta geyago ezebez..? Ez, geyago ezebez... Idazlien arteko asafe-eztabaidak kaltegafijak ixaten diralako. .

Beraz, gura dabenak, gura dabena idatzi begi. Neuk iñori be eztautsak jaramonik egingo ta kitu. (1)

MAÑARIKO

(1) Orixe ondo. Iñori jaramonik egin barik, bide onetik, aufera beti. Artezk.

Durango.

Sortzez Garbiaren bederatzi-ufuna Durango'n ederto yaitu da. Txadon guztietan bederatzi-ufunak egin dira, baña, Yoseba Deunaren Yaupaltegikoak ikusi dodazan ezkero, auetzaz zeozer esango dot. Txadonaren aufe guztia oyal urdiñez ederto apainduta agiri zan. ta apainki guztien erdian yaupa-maiaren goian Sortzez Garbia'ren zurantzezkia egoan.

Goizetan ta afastietan bederatziufuna. Txadonaren apainduriek, ala abeslariek, ala izlariek obeto egin eben, esan ezin leitekena da. Abaslariek Olabafieta'tar yaunak gertu ebezan. Badaki onek abesti onak autatu ta gertuten. Jose Mari'n «Ave Maria» bat be bera artezkari zala abestu zan. Ez deritxogu txarto, baña, Jose Mari'n «Salve»a askoz atsegingafiagoa. Izlarien itzaldiak, Sortzez Garbiaren ta garbitasunaren eresi sutsuak izan ziran.

Sortzez Garbiaren eguneko goizean landan oztxo, baña, biotzetan Sortzez Garbiaren maitasunezko beroa egiten ebala ezagun zan, Jaunartze edefak, batez be, zazpiterdietako Yaupako, Luistar guztien Jaunartzea.

Afastien, Agurtza deunagaz, ta Bergaratik etofiko Domekatar Yo Berges Aba'ren itzaldiaz ta abesti edefakaz amaitu zan bederatziufuna.

AITZA

Urkiola.

Eleizkixunak.

Sorkunde Guztiz garbijaren egunian Eleizkizun edefak egin ziran. Goizeko mezatan laguntalde aundija egon zan aitortu eta Jauna artzen, ta, txauneskiña lagun zala, oso abesti edefak abestu be; bata Sarasua'tar Meliton jaupari gaztiak oso berbaldi edefak egin ebazan, bai goxeko mezatan eta bai meza nagusian be. Artu bei geure zorijonik zutsubena, eta urte askotan olantxe jafaituteko indafa Zeruetako Jaun matagafijak emon deyola; ori da biotzez opa dizuguna. Afatsaldian be Eleizkizun edefa eguan: Agurtza Deuna, Jauna agirien zala, ta ondoren bederatziufena; ofegaz amatu zan egun maitagafi ori.

Etxe-bafija.

Negu gogofa izan afen gogor diardue «Amatermin» deritxon auzunan etxe bafi bat egiten. Etxe ori oraindala-ile batsuk efe zan, eta bere jaubiak gogor daragijo bafija egiten; entzun dodanez etxe ofetan tximistargia ipinteko ustez dagoz. alan auzuna guztija pozik izango da, azpaldi onetan ilunetau dagoz-da. Zorijonak guztijori, batez be etxe ofen jaube dan Garaigordobil'tar Todor gizon onari.

¡Urkiolatafak, entzun!

Bastar guztijetan benetan asko artzen da geure asteroko izpafingi matia dan EKIN, eta Urkiolan eztira artzen bi-edo-iru baño. Ondo baño obeto litzake orain datofen urte bafijaren azierati arpidetutia EKIN asteroko izpafingi mate onetara. Izpafingi onen gora-beria ezta gauza aundija; urtian BOST edo SEI LAUERLEKO baño, (1) eta benetan gauza aundija Euzkaldunen artian onetariko izpafingi onuratsuak astian-astian etxeratutia.

Poztuko nitzake ba urte ofen azierati guztijok edo geyenok arpidetutia. Nai dozubenak arpidetu itandu egidazue, eta pozik erpidetuko zare.

ITUFIOTS

(1) Al dozuenok seigaz arpidetu, orixe da egi ko ordain saria-ta.

Amoroto.

Barbare deuna.

Egun ori jai egiten dogu efi onetan; eta aurten be jai ospatu geban-ba. Goxian mendi gailufian dagon bere basatxonuan jaupa ixila eta gero 10'etan jaupa nagozia ertxadonan, bertoko abertzale batzuk abeslari zirala. Txonitza Zelaya'tar Damen bertoko jaupari jaunak egin eban eta berak oi-daben lez egoki ta sutsu egin-be.

Afatsaldian. Emengo abertzale gastedija tanbolin soñua ekarteko asmoetan zan, baña endoreak galerazo egin eban eta eurak karlatafak Lekeitio'tik auspo-soñua ekafi eben, baña abertzaliak enparantzako (plaza) beste egal baten Juaristi'tar Lon abertzale zintzuak auspo soñua jota azkatuan (soltien) dantzatu ziren. Tanbolin-soñu ori galerasotiagaz geijen mindu zirianak emakumiak ixan zirian. Ez genduban uzte olako emakume abertzale zintzo eta sutsubak gebazanik efijan. ¡Bafaban bafabana! Onek dozak aparijoak! Aufera emakumiok!

Izpar laburak.

Ila onen 10'an Bilbao'ko erki batzafian efi onetatik Juaristi'tar Lon ixan zan.

Sortzez garbiaren egunian

gox ta afatsalde elizkixun edefak egin zirian.

«Tox» idazleari.

Alditxu luzia da zeure idazkirik izpafingi onetan ikusten ez dogula. Udako beroetan «tox» itufi bereko uraren beizen egafi aundija zenre izpafak irakurteko daukagun afen; ia ba ufengo zenbakiren baten agertuten zaran.

ITURETA

Legendika (Kanala).

Juan diranak.

Bilbo'ra, egotalditxu bat egiteko asmoz; juan da, Tremoya'neko pitxi loria dan Kobeaga'tar Iñese Ane.

Bartzelona'ra, bere senafagaz Gabon jayak igaroten, Arana'tar Amele Pilare. Ondo ibili.

Sorkunde Garbija.

Euzko efietan oi dan lez, Sorkunde Garbijaren egunian, eleizkixun bereziak ixan doguz Legendika'n be. Goizian, Autorkuntza eta Jaunartze ugarijak. Belu'ko Mezetan, ondo baño obeto abestu eben, neskatilak, «De Angelis» deritxon Mezia; txonitza, Bermeo'ko Pantzeskar Bingen Aba agurgafiak euki eban. Labur, mamintsu eta euzkera garbi-garbijan itz egin euskun berak. Afatsaldian, bederatziufenaren amaya, abesti polit oneikaz: «Agur Josu'ren Ama» «Neskutz Maitetsua» «Agur itxaso'ko Izar», «Geure Jabolia», «Agur Donoki Euzki», «Poz-pozez beti...», «Agur obendijoen», Lior ta Abarua».

Kno-kaut... nor? Legendika'ko emakumien arteko bufukaldija, txafi iltiakaz bat-batera amaitu da. Txapeldun ixango zala uste gendunari geyago egin dautsie. Txapelketa amaitu barik erabagija emotiak, ondorengo txafak ekarten ditu. Neuria efua!

Guzu ta ez dakafela igandeko EKIN'ek nor gelditu dan aurten «kno-kaut» Kanala'n? dirautso gixontxu batek, bere albuan eukan beste papo gofitxu bateri.—Ezetzian nago, erantzuten dautso onek.—Oker zagozie ba. Nor eta nok ipiñi daben esango dautzuet-eta. ¡Gauna'ko Eulogi ixan da, Legendika'ko «Eleiz mendi», lur jota ipiñi dabena! Eta onelan, adore eta indar barik gelditzen diranentzat, axia aldatutia egokiena ixaten dan lez, neuk be, zuen baimenaz, auxe egin biar dot *Conprome* zagoze?

ELIZ-MENDI